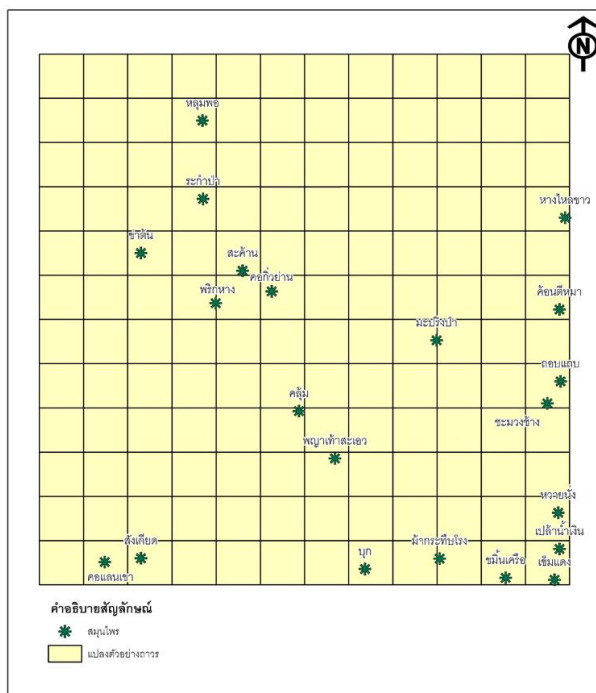

ผลการศึกษา

จากการสำรวจพืชสมุนไพรในแปลงตัวอย่างถาวรขนาด 120 x 120 เมตรสำรวจพบพืชสมุนไพรได้ทั้งหมด 21 ชนิด สรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงจุดที่พบสมุนไพรในแปลงตัวอย่างถาวร

1. ขมิ้นเครือ

ส่วนที่ใช้ : ใบ/ดอก/เถา/ราก

รสทางยา : ร้อนฝาดเย็น

สรรพคุณ : ใบ ขับโลหิตระดูที่เสีย, ขับน้ำคาวปลา

ดอก แก้บิดมูกเลือด

เถา แก้ตีพิการ ขับผายลม ทำให้เรอ แก้ไข้ แก้อ่อนใน แก้อท้องเสีย
เนื่องจากอาหารไม่ย่อย

ราก ขับลมอัมพฤกษ์ บำรุงน้ำเหลือง แก้อริดสีดวงตา

วิธีการใช้ : เป็นส่วนประกอบในตำรับยา

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : ขมิ้นเครือ

ชื่อท้องถิ่น : ขมิ้นถาซี , ฮับ , แฮ่ม

ชื่อสามัญ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Arcangelisia flava* (L.) Merr.

ชื่อวงศ์ : Menispermaceae

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้เถา

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้เถาเนื้อแข็ง เนื้อไม้สีเหลืองเหมือน
ขมิ้น ส่วนเนื้อในเถาและรากนั้นเมื่อตัดออกจะมีจุดตรงกลางเป็นเส้น
รัศมีแผ่ออกไปโดยรอบ คล้ายกับธงญี่ปุ่น หรือเถาสะค้าน

ใบ ใบเดี่ยว เรียงเวียน กลมและหนาตรงปลายใบแหลม มีลักษณะ
คล้ายใบโพธิ์ จะมีสีเขียวเป็นมัน ปลายใบของมันจะแหลม

ดอกช่อ สีขาวแกมเหลืองหรือขาวแกมเขียว ออกที่ลำต้นหรือง่ามใบ

ผลสด รูปกลม เมื่อสุกสีเหลือง

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : พบขึ้นในป่าดิบชื้น

การขยายพันธุ์ : โดยการตัดเอาเถาตรงข้อมาปักชำหรือเพาะเมล็ด

2. ข่าต้น

ส่วนที่ใช้ : เนื้อไม้

รสทางยา : ร้อน

สรรพคุณ : ขับลมในลำไส้ ดับกลิ่นคาวทำให้ผายโร

แก้ปัสสาวะพิการ ขับเลือด และน้ำเหลือง บำรุงธาตุ

วิธีการใช้ : เป็นส่วนประกอบในตำรับยา

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : ข่าต้น

ชื่อท้องถิ่น : พลุต้น

ชื่อสามัญ : Citronella laurel, True laurel.

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cinnamomum parthenoxylon*.

ชื่อวงศ์ : Lauraceae

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ยืนต้นมีขนาดกลางถึง

ขนาดใหญ่ ไม้ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลีบหีบ สีเขียวเข้ม ลำต้นเรียบไม่มีพูพอน เปลือกต้นสีเทาอมเขียวหรืออมน้ำตาล ค่อนข้างเรียบ แตกเป็นร่องยาวตามลำต้น เมื่อหักเปลือกออกจะมีกลิ่นหอม กิ่งมีลักษณะอ่อนเรียว เกลี้ยงและมักมีคราบขาว

ใบ เป็นชนิดใบเดี่ยว ออกเรียงสลับกัน เป็นใบรูปรีแกมรูปไข่ หรือรูปไข่แกมรูปขอบขนาน เนื้อใบค่อนข้างหนา ผิวใบเกลี้ยง ท้องใบมีคราบขาว ปลายใบแหลม โคนใบแหลมและกลม ยาวประมาณ 7 - 20 ซม. ก้านใบเรียวเล็ก 2.5 - 3.5 ซม.

ดอก ออกเป็นช่อ สีขาวหรือเหลืองอ่อน มีกลิ่นหอม ออกดอกตามปลายกิ่งเป็นกระจุกยาว 2.5 - 7.5 ซม. ก้านช่อดอกจะเรียวยาวและเล็กมาก

ผล มีขนาดเล็กและกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7 มม. ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีม่วงดำ ก้านผลเรียว ยาวประมาณ 3 - 5 ซม.

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : พบขึ้นในป่าดิบชื้น

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ดและการปักชำ

3. เข็มแดง

ส่วนที่ใช้ : ราก

รสทางยา : เย็นหวาน

สรรพคุณ : ใช้ปรุงเป็นยาบำรุงไฟธาตุ บรรเทาอาการ

บวม รักษาตาพิการ รักษากำเืด รักษาเสมหะ

วิธีการใช้ : เป็นส่วนประกอบในตำรับยา

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : เข็มแดง

ชื่อท้องถิ่น : เข็มแดง (ยะลา) , จะบู่โย (มลายู-นรา) , เงาะ (สุราษฎร์)
,ตุโดบู่โยบูกะ (มะลายู)

ชื่อสามัญ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ixora Lobbii* Loud.

ชื่อวงศ์ : RUBIACEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้พุ่มขนาดเล็กถึงขนาดกลาง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : เป็นพรรณไม้พุ่มขนาดเล็กถึงขนาดกลาง

ลักษณะต้นนั้นจะคล้ายเข็มขาว

ใบ ใบนั้นจะหนายาวและแข็งมีสีเขียวสด ตรงปลายใบของมันจะแหลม

ดอก ดอกนั้นจะออกรวมกันเป็นช่อใหญ่แบนมีสีแดงเข็มดอกนั้นจะโตกว่าเข็มขาวมาก แต่ไม่มีกลิ่นหอม

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : ขึ้นเองตามป่าราบ หรือป่าเบญจพันธุ์

พรรณไม้นี้ถ้าอยู่นานหลายปีอาจจะโตเท่าต้นมะม่วงได้

การขยายพันธุ์ : ตอนกิ่ง ทาบกิ่ง หรือปักชำ

4. คลุ้ม

ส่วนที่ใช้ : หัว/เหง้า

รสทางยา : เย็น

สรรพคุณ : แก้ไข้ แก้ประดง แก้หืด หัด และอีสุกอีใส

ในอินเดียใช้รักษาโรคทางเดินปัสสาวะอักเสบ

วิธีการใช้ : เป็นส่วนประกอบในตำรับยา

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : คลุ้ม

ชื่อท้องถิ่น : แหย่ง ก้านพร้าว คล้า คลุ่ม คลุ้ม

ชื่อสามัญ : คล้าก้นแหย่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Donax grandis* (Miq.) Ridl.

ชื่อวงศ์ : MARANTACEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้พุ่ม

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้พุ่ม สูง 2-4 ม.แตกเป็นกอ ลำต้นและกิ่งกลม แข็ง สีเขียวเข้ม

ใบ รูปขอบขนานกว้างแกมรี กว้าง 10-20 ซม. ยาว 20-35 ซม. โคนใบมน ปลายแหลม ผิวใบมันเล็กน้อย ก้านใบยาว 10-20 ซม.

ดอก สีขาว ออกเป็นช่อๆ ละ 2-3 ดอก ดอกบานขนาด 2-3 ซม. กลีบรองดอก 4 กลีบ กลีบดอก 3 กลีบ ส่วนโคนเชื่อมกันเป็นหลอด ออกดอกช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม

ผล ค่อนข้างกลม มี 3 พู ขนาด 1.5-2 ซม. สีเขียว เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง มี 1-3 เมล็ด

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : พบทุกภาคตามริมห้วย หรือหุบเขาที่มีความชุ่มชื้น

การขยายพันธุ์ : ใช้เหง้า

5. คอگیว่ย่าน

ส่วนที่ใช้ : ลำต้น

รสทางยา :

สรรพคุณ : แก้ไข้

วิธีการใช้ : ต้มกับสมุนไพรตัวอื่น

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : คอگیย่าน

ชื่อท้องถิ่น : คอگیย่าน , ตะขบเขียว , พลุช้าง , หวายตะมอย , ทองงุม

ชื่อสามัญ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pothos chinensis (Raf.) Merr.*

ชื่อวงศ์ : ARACEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้เถาเลื้อย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้เถาเลื้อย ลำต้นเลื้อย

เกาะสูงได้ประมาณ 10 ม. เป็น เหนียวเล็กน้อย

ใบ เรียงชิดติดกันจำนวนมาก ออกในระนาบเดียวกัน

แผ่นใบรูปรี รูปไข่ ขอบขนาน หรือรูปใบหอก ยาว 3-21 ซม. ปลายใบ
ตัด กลม หรือเป็นติ่ง โคนใบเรียวสอบ ก้านใบแผ่กว้างคล้ายแผ่นใบ
ยาว 5-14 ซม. ยอดที่มีดอกมีใบประดับย่อยเล็กๆ และเกล็ดหุ้มยอด
ช่อดอกแบบช่อเชิงลดมีกาบ ออกตามซอกใบ มี 1-2 ช่อ ก้านช่อยาว
ได้ประมาณ 2.5 ซม. กาบรูปไข่ ว่าง พับงอ ยาว 0.4-1.2 ซม. โคนเป็น
รูปหัวใจหุ้มก้านช่อดอก ปลายแหลมมีติ่ง ติดทน ช่อส่วนปฏิสนธิรูปไข่
รีๆ หรือกลม สีเหลืองอ่อน ยาว 0.4-1.3 ซม. ดอกมีเส้นผ่านศูนย์กลาง
1-2 มม. เกสรเพศผู้ 4 อัน รังไข่แบนรีเป็นเหลี่ยม ช่อผลมีช่อผลย่อย
หลายช่อ แต่ละช่อผลย่อยมี 1-5 ผล ผลแบบมีเนื้อหลายเมล็ด ทรงรี
หรือรูปไข่ ยาว 1-1.8 ซม. สุกสีแดงเข้ม

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : พบในป่าดิบแล้งและป่าดิบชื้น ใกล้ลำธาร
หรือตามเขาหินปูน ระดับความสูง 100-2000 เมตร

การขยายพันธุ์ :

6. ค้อนตีหมา

ส่วนที่ใช้ : เปลือกต้น/ใบ/ใบอ่อน/ราก

รศทางยา : ฝาดเย็น

สรรพคุณ : แก้น้ำเหลืองเสีย แก้เหน็บชา แก้บวม

จากไตและหัวใจพิการ

วิธีการใช้ : ต้มน้ำอาบ

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : ค้อนตีหมา

ชื่อท้องถิ่น : หางกวาว , ค้อนหมาแดง , คันทรง , ทองคันทรง , ยูลุง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ancistrocladus tectorius* (Lour.) Merr.

ชื่อวงศ์ : Ancistrocladaceae

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้เถาขนาดใหญ่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : เป็นพรรณไม้เถาขนาดใหญ่ มักจะเลื้อยพาดพันไปตามต้นไม้อื่น ๆ ส่วนกิ่งก้านเล็ก ๆ นั้นจะเป็นมือ มีลักษณะเป็นขอแข็ง ๆ สำหรับเป็นที่ยึดเกาะ

ใบ ใบจะออกเป็นกระจุกที่ปลายกิ่งของมัน ลักษณะของใบจะคล้ายรูปหอกกลับ หรือรูปรี ตรงปลายใบของมันจะแหลมส่วนโคนใบเรียวแหลม และจะค่อย ๆ สอบเข้าหากันใบตัวใบนั้นแข็งกระด้างจะมีเส้นใบเชื่อมกันก่อนถึงขอบใบตัวใบนั้นแข็งกระด้าง จะมีเส้นใบเชื่อมกันก่อนถึงขอบใบขอบใบจะเรียบหรือเป็นคลื่น ใบมีความกว้างประมาณ 3.5-7 ซม. และความยาวประมาณ 12-19 ซม.

ดอก จะออกที่ยอดเป็นช่อกระจาย แต่ละดอกจะมีขนาดเล็กส่วนกลีบรองกลีบดอกนั้นจะติดกันส่วนโคนนั้น จะเป็นท่อสั้น ๆ จะแยกออกเป็น 5 กลีบ มีสีแดงเข้ม

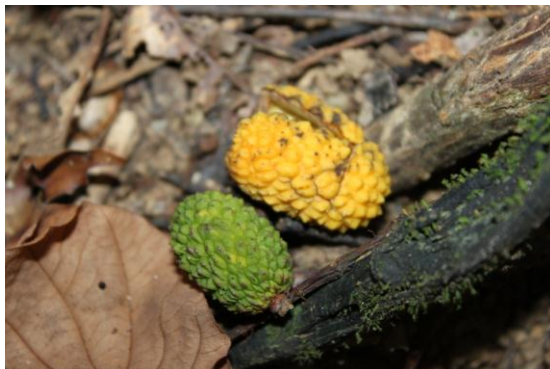
ผล ผลจะโตประมาณ 0.5 ซม. และจะมีปีกอยู่ 5 ปีก ซึ่งจะมีความยาวไม่เท่ากันรองรับ

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : ขึ้นตามป่าดิบชื้นทั่วไป

การขยายพันธุ์ : โดยการใช้เมล็ด

7. คอแลนเขา

ภาพล่างจาก www.nongbonbird.thai-forum.net

ส่วนที่ใช้ : ผล

รสทางยา :

สรรพคุณ : บำรุงเลือด

วิธีการใช้ : เป็นส่วนประกอบในตำรับยา

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : คอแลนเขา

ชื่อท้องถิ่น : กระตูก้าง , คอแลน , คอเหี้ย , ช้างน้ำว, ช้างสวน , แลนบาน

ชื่อสามัญ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Xerospermum noronhianum* (Blume) Blume

ชื่อวงศ์ : Sapindaceae

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้ต้นขนาดกลาง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ต้นขนาดกลาง สูง 10-25 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลมหรือรูปไข่ โคนต้นเป็นพูพอน เปลือกเรียบสีน้ำตาลปนเทา มีช่องระบายอากาศหรือมีสะเก็ด

ใบ ใบประกอบแบบขนนกปลายคู้ ใบอ่อนสีแดง เรียงสลับ ใบย่อย 1-3 คู่ เรียงตรงข้าม ใบย่อยรูปรีหรือรูปรีแกมรูปขอบขนาน กว้าง 3.5-10.5 ซม. ยาว 9.5-24 ซม. ปลายใบเรียวแหลมแล้วมน โคนใบสอบแหลมหรือสอบมน ใบเกลี้ยง เส้นแขนงใบข้างละ 7-8 เส้น ก้านใบยาว 4-6 มม. ดอก สีขาว กลางดอกสีม่วง มีกลิ่นหอม ออกเป็นช่อตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ช่อดอกยาว 5-25 ซม.

ผล ผลสดแบบมีเนื้อเมล็ดเดียว ทรงรี กว้าง 1.25-5 ซม. ยาว 1.8-5.6 ซม. เปลือกสีเขียวซีเหลือง จนถึงสีแดงแห้งสีน้ำตาลดำ มีหนามแหลมหรือเป็นปุ่มหนาม

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : ป่าดิบ ป่าพรุ ป่าชายหาด ป่าไผ่ ที่โล่งแจ้ง

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด

8. ชะมวงช้าง

ภาพล่างจาก <http://yalanama.blogspot.com/>

ส่วนที่ใช้ : ผล

รสรทางยา : เปรี๊ยะ

สรรพคุณ : ระบายท้อง ลดไขมัน แก้พรวรตัก ด้านการเกิดมะเร็ง

วิธีการใช้ : ตากแห้งบดผง

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : ชะมวงช้าง

ชื่อท้องถิ่น : ส้มแขก , มะขามแขก , ส้มมะวน , ส้มควาย , ส้มพะงุน , อาแซกะลู่โก

ชื่อสามัญ : Malabar Tamarind

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Garcinia atroviridis* Griff. Ex T. Anderson

ชื่อวงศ์ : GUTTIFERAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้ยืนต้น

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ยืนต้น สูง 6-12 เมตร

ใบ เดี่ยว เรียงตรงข้ามรูปขอบขนานแคบ กว้าง 3-5 ซม. ยาว 12-20 ซม. ปลายใบเรียวแหลม โคนใบรูปลิ้ม สีเขียวเข้ม ใบอ่อนสีแดง ก้านใบยาว 1.5-2 ซม.

ดอก แยกเพศ ดอกตัวผู้เป็นช่อกระจุก 2-3 ดอก เส้นผ่าศูนย์กลาง 3 ซม. กลีบเลี้ยงชั้นนอกรูปขอบขนานหรือรูปโล่ ชั้นในขอบกลีบบาง ขนาดใหญ่กว่า กลีบดอกรูปไข่กลีบแกมรูปโล่ ขนาดใหญ่สีแดงเลือดนก ก้านชูอับเรณูเรียวยาว เรียงเป็นวงติดอยู่บนฐานรองดอกมีเนื้ออับเรณูรูปขอบขนานแคบ ดอกตัวเมียเป็นดอกเดี่ยวที่ปลายกิ่ง กลีบเลี้ยงและกลีบดอกลักษณะคล้ายในดอกตัวผู้ แต่กลีบดอกมีขนาดเล็กกว่า เกสรตัวผู้ที่เป็นหมันติดอยู่บนแอนนูลัส รั้งไข่อุปทรงกระบอก มีสัน ผลรูปกลมแป้น มีสันและร่องจำนวนมาก สีเหลืองแกมส้มสด ฉ่ำน้ำ รสเปรี้ยวจัด

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : พบขึ้นในป่าดิบชื้น

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ดและทาบกิ่ง

9. ถอบแถบ

ส่วนที่ใช้ : ทั้ง 5

รสทางยา : รสเมาเบื่อ

สรรพคุณ : เป็นยาระบาย รักษาพิษตานซาง ตั้ดราภ

ตานขโมย ถ่ายเสมหะ

วิธีการใช้ :

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : ถอบแถบ

ชื่อท้องถิ่น : แฉลบ, น้ำร้อย, หมาว่อ, สุกาเยาะ

ชื่อสามัญ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Connarus cochinchinensis*

ชื่อวงศ์ : CONNARACEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้เถา ไม้พุ่มรอเลื้อย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้เถา ไม้พุ่มรอเลื้อยหรือไม้ต้นขนาดเล็ก

ใบ เป็นใบประกอบ ใบย่อยนั้นจะมีอยู่ประมาณ 3 ใบ รูปรีแกมรูปไข่หรือรูปหอก ลักษณะกลมและโต ตรงปลายใบของมันแหลม

ดอก ออกเป็นช่อแผ่กระจายที่ปลายยอดกลีบดอกรูปหอก หรือรูปขอบขนานแคบ ผลรูปรีรียาวทั้งสองด้าน มีจะงอยแหลม สีเหลืองสดหรือส้มเปลือกบาง เมล็ดมีเนื้อสีเหลืองหุ้มที่โคน

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : ป่าดิบชื้น

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด

10. บุก

ภาพล่างจาก www.bansuanporpeang.com

ส่วนที่ใช้ : หัว

รสทางยา : จืด

สรรพคุณ : ขับเสมหะ

วิธีการใช้ : ใช้ส่วนหัวต้มน้ำ

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : บุก

ชื่อท้องถิ่น : บุกคางคก , เปี้ย , เปื่อ , มันซูริน , หัวบุก , บุกหนาม , บุกหลวง

ชื่อสามัญ : Elephant yam, Stanley's water-tub

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Amorphophallus campanulatus* Blex
Dence.(*A.paeoniifolius* (Dennst.) Nicolson

ชื่อวงศ์ : ARACEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้ล้มลุกเนื้ออ่อน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ล้มลุกเนื้ออ่อน ลำต้นอวบ สีเขียวเข้ม ตามต้นมีรอยต่างเป็นดวงๆ เขียวสลับขาว

ใบเป็นชนิดใบเดี่ยว แตกใบที่ยอด กลุ่มใบแผ่เป็นแผงคล้ายร่มกาง ก้านใบต่อเนื่องกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 – 7 ใบ รูปใบยาวปลายใบแหลม ขนาดใบยาว 12 – 15 ซม. ลำต้นสูง 1 – 2 เมตร

ดอก บุกเป็นสีเหลือง บานในตอนเย็นมีกลิ่นเหม็นคล้ายหน้าวัว ประกอบด้วยปลี และจานรองดอก จานรองดอกมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 12 – 15 ซม. เกสรตัวผู้และตัวเมียรวมอยู่ในดอกเดียวกันแต่แยกกันอยู่คนละชั้น เมื่อบานจานรองดอกจะโรย เหลืออยู่แต่ปลีดอก ซึ่งจะกลายเป็นผล ก่อนออกดอกต้นจะตายเหลือแต่หัว ซึ่งเป็นก้อนกลมสีขาว ขนาด 6 – 10 ซม. เจริญเติบโตอยู่ใต้ดิน

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : พบขึ้นในป่าดิบชื้นทั่วไป

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด/แตกหน่อจากหัวเดิม/ใช้เหง้าปลูก

11. เปล้าน้ำเงิน

ส่วนที่ใช้ : ใบ เปลือกต้นและราก เปลือกต้นและแก่น

รศทางยา : รสร้อนเพื่อน

สรรพคุณ : ใบใช้สูบแทนบุหรี่ แก้อาเจียน บำรุงโลหิตสตรีให้
สมบูรณ์

วิธีการใช้ : รากต้มน้ำดื่มแก้ไข้ แก้อาเจียน

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : เปล้าน้ำเงิน

ชื่อท้องถิ่น : เปล้าเงิน , เสปอตุ

ชื่อสามัญ : เปล้าน้ำเงิน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Croton kongensis* Gagnep.

ชื่อวงศ์ : EUPHORBIACEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้ต้นขนาดเล็ก หรือไม้พุ่ม

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ต้นขนาดเล็กไม่ผลัดใบ สูง 3-6 เมตร
เรือนยอดรูปกรวย แตกกิ่งต่ำ เปลือกสีเทาปนน้ำตาลอ่อน แตกเป็น
ร่องตื้นยาวตามลำต้น

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ ใบรูปหอกขอบขนานแกมรูปไข่ รูปหอกกลับ
หรือรูปข้าวหลามตัด โคนใบสอบแคบโคนสุดมน ด้านล่างปกคลุมด้วย
เก๋็ดหนาแน่นเก๋็ดสีน้ำตาล มีสีน้ำตาลสลับข้างประปราย ด้านบนเมื่อ
ยังอ่อนอยู่มีเก๋็ด ต่อมาจะร่วงไปจนเกลี้ยง

ดอก สีขาวออกเป็นช่อสั้นๆที่ยอด มักออกทีละ 2 ช่อ ดอกเพศผู้และ
เพศเมียอยู่บนช่อเดียวกัน ดอกเพศผู้รูปกลม ดอกเพศเมียใหญ่กว่า
เพศผู้ผลกลมแกมสามเหลี่ยม เมล็ดรูปรีด้านหนึ่งแบน

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : ป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้ง

การขยายพันธุ์ :

12. พญาเท้าสือเอา

ส่วนที่ใช้ : เถา

รสทางยา : จืด

สรรพคุณ : แก้พิษแมลงสัตว์กัดต่อย แก้ปวดฟัน แก้พิษงู

วิธีการใช้ : ฝนกับน้ำมะนาวหรือน้ำขาวข้าวทาเหงือกหรือบริเวณที่โดนแมลงสัตว์กัดต่อย ถ้าแก้พิษงูใช้ทั้งกินและทา

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : พญาเท้าเอว

ชื่อท้องถิ่น : คัดเค้าตง , ขบเขี้ยว , สลักเขี้ยว

ชื่อสามัญ : คัดเค้า

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Oxyceros bispinosus*

ชื่อวงศ์ : RUBIACEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้พุ่มรอเลื้อย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้พุ่มรอเลื้อยหรือไม้พุ่มขนาดกลาง ปลายกิ่งก้าน มีสีเขียว มีหนามโค้งแข็งเป็นคู่ตามข้อ

ใบ เป็นใบเดี่ยว รูปรี แกมขอบขนาน กว้าง 4-5 ซม. ยาว 6-12 ซม. โคนใบสอบ ปลายใบแหลม

ดอก สีขาวนวลแกมเหลือง กลิ่นหอมแรงในตอนกลางคืน ออกเป็นกระจุกตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบดอกส่วนโคนเชื่อมกันเป็นหลอดสั้น ปลายแยกเป็น 5 กลีบ เมื่อบานขนาดผ่าศูนย์กลาง 1.5-2 ซม. เกสรผู้ 5 อัน เกสรเมียรูปกระสวย สีขาว

ผล กลมรี สีเขียว เมื่อแก่สีดำ ขนาดผ่าศูนย์กลาง 1-1.5 ซม. ส่วนก้นนูนเป็นวง เมล็ดขนาดเล็ก มีจำนวนมาก

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้ง

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด

13. พริกหาง

ส่วนที่ใช้ : ราก/ผล

รสทางยา : เผ็ดร้อน

สรรพคุณ : บำรุงธาตุ ถอนพิษฟกบวม แก้หนองใน แก้ปัสสาวะ

พิการ/ขับปัสสาวะฆ่าเชื้อในระบบปัสสาวะและระบบสืบพันธุ์ ขับ

เสมหะ ช่วยเจริญอาหาร ขับลม เป็นยาขับประจำเดือน แก้ไข้ บำรุงโลหิต แก้ปวดแผลสด หรือเรื้อรัง แก้โรคกาฬเลือด ขับลมในลำไส้ ทำให้หาวเรอ ถอนพิษฝกบวม

วิธีการใช้ : เป็นส่วนประกอบในตำรับยา

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : พริกหาง

ชื่อท้องถิ่น : พริกหาง

ชื่อสามัญ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Piper cubeba* L.f.

ชื่อวงศ์ : Piperaceae

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้เถา

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้เถาเนื้อแข็ง

ใบ เดี่ยว เรียงสลับ รูปวงรีปลายใบแหลม โคนใบรูปหัวใจเบี้ยว

ดอก ช่อเชิงลดออกที่ซอกใบ ดอกย่อยสีขาว ไม่มีกลีบเลี้ยงและกลีบ

ดอก

ผล รูปทรงกลมสีน้ำตาล

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้ง

การขยายพันธุ์: เมล็ด

14. มะปริงป่า

ภาพล่างจาก <http://scratchpad.wikia.com>

ส่วนที่ใช้ : ราก/ผล

รสทางยา : จืดเย็น/เปรี้ยว

สรรพคุณ : ราก ถอนพิษผิดสำแดง แก้ไข้กลับไข้ซ้ำ

แก้ไข้ตัวร้อน ผล แก้เสมหะ กัดเสมหะในลำคอแก้เสลด

หางวัว แก่น้ำลายเหนียว ฟอกโลหิต

ขนาดที่ใช้/วิธีการใช้ : ราก ต้มต้มน้ำ ผล รับประทานสด

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : มะปริงป่า

ชื่อท้องถิ่น : มะยง , โค้ง , มะผาง , สะตา

ชื่อสามัญ : Plum mango, Marian fruit tree

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bouea oppositifolia* (Roxb.) Meisn.

ชื่อวงศ์ : ANACARDIACEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้ต้น

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง

สูง 8-20 เมตร ไม้ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลมกว้าง หรือบางที่เป็นรูปกรวย เปลือกเรียบสีน้ำตาลปนเทา

ใบ ใบเดี่ยวเรียงตรงกันข้ามสลับตั้งฉาก ใบรูปขอบขนานหรือรูปใบหอก กว้าง 2-6 ซม. ยาว 10-20 ซม. โคนใบมนหรือสอบเข้าเล็กน้อย ใบแก่มีก้านคราบขาวๆ ก้านใบยาว 1-2 ซม.

ดอก ดอกสีเหลืองอ่อนหรือปนเขียวอ่อน ออกเป็นช่อตามง่ามใบและปลายกิ่ง มีทั้งดอกแยกเพศและสมบูรณ์เพศ โคนกลีบรองกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย เกสรตัวผู้มี 4-5 อัน ก้านอับเรณูสั้นมาก

ผล ลักษณะกลมรีๆ ผิวผลบางมีเนื้อเยื่อหุ้ม ผลแก่สีเหลืองมีรสเปรี้ยวหรือหวาน เมล็ดแข็งมีเสี้ยนมาก เมล็ดในสีม่วง

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : ป่าดิบภาคตะวันออกเฉียงใต้และภาคใต้

การขยายพันธุ์ : เมล็ด

15. ม้ากระทืบโรง

ส่วนที่ใช้ : เถา

รสทางยา : เย็นชื้น

สรรพคุณ : ขับลม บำรุงกำลัง

ขนาดที่ใช้/วิธีการใช้ : ใช้ลำต้น ตองเหล้าดื่ม

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : ม้ากระทืบโรง

ชื่อท้องถิ่น : เตื่อเครือ ม้าทะลายโรง ม้าคอกแตก มั่นฤษี

ชื่อสามัญ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus pubigera* Wall

ชื่อวงศ์ : MORACEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้พุ่มรอเลื้อย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : เป็นไม้พุ่มรอเลื้อย เลื้อยเกาะไปตาม
พรรณไม้อื่นมีน้ำยางขาว สูงถึง 25 เมตร กิ่งอ่อน ก้านใบผิวใบ
ด้านล่าง และฐานรองดอกอ่อนมีขน

ใบ เดี่ยว เรียงสลับ รูปใบหอก รูปไข่หรือรูปของขนานแกมวงรี กว้าง
7-9 ซม. ยาว 12-18 ซม. เปลือกสีน้ำตาล มีปุ่มขึ้นคล้ายหนาม

ดอก ลักษณะทรงกลมคล้ายผลออกเดี่ยวๆ ที่ซอกใบ แยกเพศ อยู่ใน
ช่อเดียวกัน ฐานรองดอกรูปทรงกลม ผลสด รูปทรงกลม ภายในสีแดง

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : พบขึ้นในป่าดิบชื้น

การขยายพันธุ์: ตัดเถาม้ากระทืบโรงยาวประมาณ 1 คืบ นำมาปักชำ
ได้

16. ระกำป่า

ภาพล่างจาก <http://album.sanook.com>

ส่วนที่ใช้ : ผล/ราก

รสทางยา : ผลเปรี้ยว/รากจืด

สรรพคุณ : ผลแก้โรคลักปิดลักเปิด เลือดออกตามไรฟัน/รากแก้พิษไข้

ขนาดที่ใช้/วิธีการใช้ : ผลกินสด/รากต้มดื่ม

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : ระกำป่า

ชื่อท้องถิ่น : สะละ , สะลัก , สละ , ซาเลา , ระกำกอก , กำ

ชื่อสามัญ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Salacca rumphii*, *S. edulis*

ชื่อวงศ์ : PALMAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : พืชตระกูลปาล์ม

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : เป็นพืชตระกูลปาล์มชนิดหนึ่ง ที่แตก
หน่อออกมาเป็นกอ มีลำต้นอยู่ใต้ดิน นอกจากต้นที่แก่ ๆ เท่านั้นจะมี
ลำต้นสูงขึ้นมาเหนือผิวดิน และโดยทั่วไปแล้วจะสูงไม่เกิน 2 เมตรตาม
ลำต้น และกิ่งก้านจะเต็มไปด้วยหนามยาว และแข็งปกคลุม

ใบ แตกออกเป็นกอใหญ่ เป็นสีเขียวแก่ ทางใบนั้นจะยาวมีลักษณะ
คล้ายกับใบขนนก ก้านใบจะมีหนาม ใบย่อยจะเรียงกันตามก้านข้อ
ซึ่งใบย่อยนี้มีความยาวประมาณ 2 ฟุต และกว้างประมาณ 2 นิ้ว
ดอก สมบูรณ์เพศ แตกดอกตรงระหว่างโคนก้านใบ เมื่อดอกร่วงโรย
จะกลายเป็นผลรวมกันเป็นกระจุก แบบทะลาย

ผล ลักษณะของกลมโต ตรงปลายผลแหลม เปลือกผลจะเป็นเกล็ด
ผลอ่อนจะมีสีน้ำตาล ผลแก่หรือสุกก็จะเป็นสีแดงสด ผลจะมีรสเปรี้ยว

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : พบขึ้นทั่วไปในป่าดิบชื้น

การขยายพันธุ์: โดยการเพาะเมล็ด

17. สะค้าน

ส่วนที่ใช้ : ใช้ทั้ง 5

รสทางยา : เผ็ดร้อน

สรรพคุณ : ขับลมในลำไส้ แก้แน่นจุกเสียด แก้อาตุพิการ แก้ลมอัมพฤกษ์ แก้ลมในทรวงอก ขับลมในลำไส้ แก้จุกเสียด บำรุงธาตุ แก้อาตุพิการ บำรุงกำลัง แก้ไข้ แก้หืด แก้จุกเสียด รักษาธาตุ

วิธีการใช้ : โดยใช้เถาสดความยาว 1 คืบ หรือประมาณ 50-70 กรัม ผานเป็นแว่นตากแดดให้แห้ง นำมาต้มในน้ำประมาณ 500 ซีซี ประมาณ 10-15 นาที กรองเอาน้ำดื่มวันละ 2-3 เวลา ก่อนอาหาร

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : สะค้าน

ชื่อท้องถิ่น : ตะค้ำเล็ก, ตะค้ำหยวก

ชื่อสามัญ : สะค้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Piper ribesoides* Wall.

ชื่อวงศ์ : PIPERACEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้เถา เลื้อย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้เถา เลื้อยเกาะอิงอาศัย

ใบ เดี่ยว เรียงสลับ รูปไข่แกมขอบขนาน โคนใบรูปหัวใจหรือมน ปลายใบแหลม กว้าง 7.5 – 10 ซม. ยาว 15 – 20 ซม. เส้นใบ 8 – 9 คู่ ดอก ช่อเชิงลด แยกเพศ ดอกช่อตัวผู้รูปขอบขนาน ดอกช่อตัวเมีย ยาวประมาณ 7.5 ซม. ยอดเกสรตัวเมีย 3 อัน

ผล เมล็ดเดี่ยวแข็ง รูปทรงกลม สีแดง

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : พบขึ้นในป่าดิบชื้น

การขยายพันธุ์ : เมล็ด

18. สั่งเกียด

ส่วนที่ใช้ : ปุ่มเปลือก

รสทางยา : ผาดเฟื่อนเมา

สรรพคุณ : ถอนพิษทั้งปวง แก้พิษเสมหะ แก้หอบเนื่องจากปอด

พิการ แก้อ้อ แก้วพิษสุนัขบ้า

วิธีการใช้ : เป็นส่วนประกอบในตำรับยา

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : สังเกียด

ชื่อท้องถิ่น : ประยงค์ป่า, สังเคียด, สังเคียดเลือด, สังเกียด, สังเคียดหลังขาว

ชื่อสามัญ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Aglaia odoratissima* Blume

ชื่อวงศ์ : Meliaceae

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้ต้นขนาดใหญ่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ขนาดใหญ่ สูง 8-25 เมตร ไม้ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มสูงถึงค่อนข้างกลม เปลือกสีเขียว เทาปนน้ำตาลถึงน้ำตาลแดง

ใบ ใบประกอบแบบขนนก ปลายคี่ เรียงตรงข้าม 2-3 คู่ เรียงจากเล็กไปหาใหญ่ ใบรูปรีแกมรูปขอบขนาน กว้าง 4-7 ซม. ยาว 10-20 ซม. ปลายใบเรียวแหลม โคนสอบถึงกลมมน ผิวใบด้านบนเกลี้ยง ด้านล่างมีสีขาวมีแผ่นสะเก็ดรูปดาวสีน้ำตาลเทาประปราย

ดอก สีเหลือง มีขนาดเล็กมาก ออกเป็นช่อตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ช่อดอกยาว 15-20 ซม. กลีบเลี้ยงรูปถ้วยปลายแยก 3 แฉก กลีบดอก 3-7 กลีบ

ผล ผลสดแบบมีเนื้อ ทรงกลมรีถึงไข่กลับ กว้าง 1-1.5 ซม. ยาว 1.5-2 ซม. ผลแก่สุกสีส้มแกมชมพูแตกทางด้านข้างมี 2 เมล็ด เมล็ดมีเยื่อหนานุ่มสีชมพูแกมเหลือง

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : พบขึ้นในป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้ง

การขยายพันธุ์ : เมล็ด

19. หลุมพอ

ส่วนที่ใช้ : เปลือกต้น

รสทางยา : ฝาด

สรรพคุณ : สมานแผล

วิธีการใช้ : นำเปลือกต้นมาฝนกับน้ำมันมะพร้าว ทาบริเวณแผล

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : หลุมพอ

ชื่อท้องถิ่น : กะหลุมพอ , หลุมพอ , มีือบา , เมอเมา , สลุมพอ

ชื่อสามัญ : Malacca Teak,

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Intsia palembanica* Miq.

ชื่อวงศ์ : Caesalpiniaceae

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดใหญ่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้หลุมพอเป็นไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดใหญ่ สูงประมาณ 25 – 40 เมตร โคนต้นมักจะเป็นพูพอนสูงใหญ่ ลำต้นเปลาตรง เปลือกเรียบหรือตกละเอียดเป็นแผ่นกลมบาง ๆ เนื้อหยาบ แข็ง เหนียว แข็งแรง และทนทานมาก เปรี้ยวไม่ค่อยกิน ไส้กบตบแต่งไม่ค่อยยาก ชัดชั่งเงาได้ดี

ใบ ออกเป็นช่อ มีใบย่อย 4 คู่ ลักษณะใบรูปหอกแกมรูปไข่ กว้าง 5 ซม. ยาว 9 ซม. ปลายสอบแหลมเว้าตื้น ๆ ตรงปลายสุดเล็กน้อย โคนกลม เนื้อเกลี้ยงเป็นมัน

ดอก สีเหลืองอ่อนออกบนช่อสีเขียวยาวอ่อนอมเทา ยาว 5 – 10 ซม. ผล เป็นฝัก กว้าง 6 – 8 ซม. ยาว 15 – 40 ซม.

เมล็ด รูปกลมแบน ลักษณะคล้ายลูกสะบ้า เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3 ซม. ความยาวเฉลี่ย 5 ซม.

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : ขึ้นในป่าดิบชื้นพบมากในภาคใต้

การขยายพันธุ์ : ปลูกโดยใช้เมล็ด

20. หวายน้ำ

ส่วนที่ใช้ : ราก

รสทางยา : จืด

สรรพคุณ : แก้พิษไข้ป่า

วิธีการใช้ : ใช้หัวต้มดื่ม

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : หวายน้

ชื่อท้องถิ่น : หวายน้ , หวายขม (อีสาน)

ชื่อสามัญ : Rattan

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Calamus acanthophyllus* Becc.

ชื่อวงศ์ : PALMAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้เถา

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : เป็นหวายขึ้นเป็นกอ กาบหุ้มลำมีสีเขียวเข้มเมื่อสด และสีน้ำตาลเมื่อแห้ง มีหนามรูปสามเหลี่ยมแบนหลายขนาด ขึ้นกระจายเดี่ยวๆ และเรียงเป็นแถวขวางหรือเฉียงลำกระจายอย่างสม่ำเสมอ ปากกาบหุ้มลำมีหนามหนาแน่น ด้านบนของก้านใบเกลี้ยง ส่วนด้านล่างมีหนามเรียงเป็นแถวท่างกันเป็นระยะๆ ที่ขอบมีหนามขึ้นกระจายท่างกัน ทางใบด้านบนเกลี้ยง ด้านล่างมีหนามสีน้ำตาลแกมเหลือง หนามเกิดเดี่ยวๆ ที่โคนทางใบและเป็นกลุ่มๆ ที่ปลายทางใบ ส่วนที่ขอบมีหนามขึ้นกระจายท่างกัน มี cirrus

-ใบย่อยรูปยาวรีมีสีเขียวหรือสีเขียวแกมเหลือง หลังใบมีหนามรูปขนสีดำบนเส้นใบทุกใบ ท้องใบมีหนามรูปขนเฉพาะที่เส้นกลางใบ ใบย่อยแต่ละข้างของทางใบเรียงตัวแบบตรงข้าม เอียงหรือสลับ

- ผลกลมแบน มีสีเหลืองเมื่อแห้ง สันเกิดหุ้มผลเป็นร่อง

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : หวายสามารถปลูกได้ในที่ที่มี

ความชื้น หรือมีแหล่งน้ำ ชายเขา ป่าดิบ

การขยายพันธุ์ : ปลูกด้วยเมล็ด

21. หางไหลขาว

ส่วนที่ใช้ : ยางจากต้น

รสทางยา : เมาเบื่อ

สรรพคุณ : ถ่ายเส้นเอ็น (ทำให้เส้นอ่อน) ถ่ายผายลม ถ่ายเสมหะและ
โลหิต ใช้ปรุงเป็นยาขับระดู แก่ระดูเป็นลิ่มเป็นก้อนเน่าเหม็น ใช้ผสม
กับสบู่และน้ำสำหรับฆ่าสัตว์ เช่น หิดและเหาได้ดี

วิธีการใช้ : เป็นส่วนประกอบในตำรับยา

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อไทย : หางไหลขาว

ชื่อท้องถิ่น : ยานาละ

ชื่อสามัญ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Derris malaccensis* Prain

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE - PAPILIONOIDEAE

ลักษณะวิสัย/ประเภท : ไม้เถาขนาดกลางถึงใหญ่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : เป็นไม้เถาขนาดกลางถึงใหญ่

ใบ ประกอบรูปหอก ปลายกว้างแหลม โคนสอบแคบใบย่อยราว 7 ใบ

ใบอ่อนสีเหลืองอ่อนออกเขียว ใบแก่สีเขียว

ดอก เล็กสีชมพูเป็นช่อฝักแบนไม่ยาวนัก มียางขาวข้น

ลักษณะทางนิเวศวิทยา : ป่าดิบชื้น ป่าเบญจพรรณทั่วไป

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด

สรุปผลการศึกษาสมุนไพร

จากการลงพื้นที่สำรวจในแปลงตัวอย่างถาวร พื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง พบพืชสมุนไพรทั้งหมด 21 ชนิด แยกสมุนไพรตามรสรยาได้ดังนี้

1. ยารสฝาด ได้แก่ ค้อนตีหมา , เม่าเหล็ก , สังกะแยด และหลุมพอ
2. ยารสเมาเบื่อ ได้แก่ ถอบแถบ และหางไหลขาว
3. ยารสเผ็ดร้อน ได้แก่ ขมิ้นเครือ , ข่าตัน , เปล้าน้ำเงิน , พริกทาง และสะค้าน
4. ยารสหอมเย็น ได้แก่ เข้มแดง , คลุ้ม และม้ากระต๊อบโรง
5. ยารสเปรี้ยว ได้แก่ ชมวงช้าง , ผลมะปริงป่า และผลระกำป่า
6. ยารสจืด ได้แก่ บุก , พญาเท้าสะเอว , รากมะปริงป่า , รากระกำป่า และหวายนั้ง

ผืนป่าบริเวณแปลงสำรวจยังมีความอุดมสมบูรณ์มาก สํารวจพบพืชสมุนไพรมากกว่า 20 ชนิด บางชนิดมีการกระจายพันธุ์ครอบคลุมทั้งแปลงตัวอย่างถาวร เช่น ถอบแถบ หรือบางชนิดเป็นไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น หลุมพอซึ่งพบกระจายอยู่ทั่วทั้งแปลงตัวอย่างถาวร

ในอนาคตแนวโน้มการใช้พืชสมุนไพรเพื่อการรักษาโรคนั้นมีมากขึ้นเรื่อย ๆ การส่งเสริมให้ราษฎรที่มีพื้นที่ทำกินติดกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติปลูกพืชสมุนไพรเป็นอาชีพเสริมก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมแนวคิดคนอยู่กับป่า ทั้งยังช่วยเพิ่มรายได้ให้กับราษฎรอีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากนี้การที่สำรวจพบพืชสมุนไพรหลากหลายชนิดในแปลงตัวอย่างถาวร ยังสามารถใช้แปลงตัวอย่างถาวรเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์สมุนไพรเพื่อส่งเสริมให้มีการขยายพันธุ์สมุนไพรอย่างแพร่หลายอีกด้วย

